

Isboeth filius Saul redarguit Abner, qui ingressus fuerat ad concubinam patris sui, Abner autem iratus super hoc procuravit ei auferre terram, & cito post amisit uterque vitam & patriam. 2. *Reg.* 3. 4.

David captus amore Bethabæ uxoris Uriæ, cum illa adulterium commisit, & cum prodicione homicidium perpetravit. 2. *Reg.* 11.

Stetit Judith ante faciem Holofernis, concussus erat cor, ardens ipseus in concupiscentiis. *Judith.* 12.

Dixit angelus Tobie juniori: in eos, qui conjugium ita suscipiunt, ut Deum a se & a mente sua excludant, & suæ libidini ita vacent, sicut equus & mulus, habet potestatem demonium. Quid ergo est de fornicatoribus, qui nihil aliud intendunt, nisi fœdam suam explorare libidinem? *Tob.* 6.

Dua senes presbyteri ita fuerunt amore Sufannæ decepti, quod, quando illa voluntatem eorum facere recusavit, mortem illius procurare conati sunt. *Dan.* 13.

Tempore Antiochi, templum luxuria & comestationibus gentium erat plenum, & scortantium cum meretricibus, sacratisque ædibus mulieres ultro se ingerebant &c. 2. *Mach.* 6.

Occasione Herodiadis, quam contra legem duxerat Herodes, Joannes Baptista decollatus fuit, ad instantiam peccatricis mulieris. *Matth.* 14. *Marc.* 6.

Spiritus immundi loca immunda diligunt, unde rogaverunt Dominum Jesum, ut permitteret

teret eos intrare in porcos, non in boves vel agnos, quæ sunt animalia munda. *Matth.* 8.

Inter illos, qui vocati sunt ad magnam cenam, nec iverunt, ille, qui uxorem duxit, non petiit se excusatum haberi. Per quod patere potest, quam longe sint a cœna Domini luxuriosi homines & immundi, si ducere uxorem ita hominem implicat & involvit, quod quasi nihil aliud cogitare sinit. *Luc.* 14.

Exemplo filii prodigi, qui dissipavit substantiam suam vivendo luxuriose, patet, quod id peccatum depauperat. Unde dicitur: Cœpit egere. Item vilificat naturam. Sequitur. Quod ipse pascebat porcos &c. *Luc.* 15.

Item non extinguit ardorem libidinis, sed accendit: dicitur enim ibi: Cupiebat implere ventrem suum de siliquis, quas porci manducabant &c.

M.

Magia.

Coram Moyse & Aarone confunduntur magi & malefici in Ægypto; virga enim Aaron devoravit virgas eorum. Quin & ipsi ulceribus percussi coram Moyse stare non possunt. *Exod.* 7. 11.

Magi in Ægypto cum omni sua arte non poterant producere scinphes: argumentum evidens,

dens, illis non omnia a Deo esse permiffa, *Exod.* 8, 18.

Inter leges iudici a Deo datas est ifta: maleficos non patieris vivere, *Exod.* 22, 18.

Prohibet Deus populo: non declinetis ad magos, nec ab ariolis aliquid feiscitemini, ut polluamini per eos. Addit rationem: Ego Dominus Deus vester. Minatur etiam talibus: Anima, quæ declinaverit ad magos & ariolos, ponam faciem meam contra eam, & interficiam illam da medio populi fui. *Lev.* 19, 31. *Lev.* 20, 6.

Saul abstulit magos & ariolos de terra, & interfecit eos, qui pythones habebant in ventre. Verum deinde ab hostibus coarctatus, pythoniſſam conſuluit, poſtridieque ejus diei in peccatis ſuis mortuus, ſeipſum gladio ſuo peremit. *1. Reg.* 28.

Inter alia peccata, propter quæ Iſraelitæ ſub Rege Oſee ab Aſſyriis in captivitatẽ abducti fuerunt, etiam hoc adducitur: divinationibus inſerviebant, & auguriis, *4. Reg.* 17, 17.

Oſhoziæ regi, ob conſultum Beelzebub Dei Accaron oraculum, mortem prædicit Elias. *4. Reg.* 1.

Manaſſes Rex obſervabat ſomnia, ſeclabatur auguria, maleficis artibus inſerviebat, habebat ſecum magos & incantatores. Idcirco vinculus catenis Babylonem in captivitatẽ ductus eſt. *2. Paral.* 33.

Simon magus, poſtquam multos ſuis magiis dementaſſet, tandem credidit, & baptizatus eſt. Sed vana fuit ejus converſio. *Act.* 8.

Multi ex iis, qui curioſa ſectati ſunt, attulerunt libros ſuos (magicos) & combuſſerunt coram omnibus. *Act.* 19, 19.

Maledictio, qua Deus maledicit homini.

Serpens primo legitur a Deo maledictus fuiſſe: Maledictus eris inter omnia animantia & beſtias terræ, ſuper peccus tuum gradieris, &c. *Gen.* 3.

Ad pœnam hominis dictum eſt: Maledicta terra in opere tuo. *Gen.* 3.

Lamentans Jeremias excidium civitatis Jeruſalem, dixit: repulit Dominus altare ſuum, maledixit ſanctificationi ſuæ. *Thren.* 2.

Daniel in oratione ſua dicebat: ſtillavit ſuper nos maledictio. Et nota, quod maledictio ſuper peccatores dicitur ſtillare, ſed ſuper juſtos benedictio inundare. *Eccleſ.* 30. Benedictio illius quaſi fluvius inundabit. *Dan.* 9.

Sacerdotibus malis loquens Dominus per Malachiam prophetam, dixit: Maledicam benedictionibus veſtris. *Malach.* 2.

Ficus, habens folia ſine fructu, maledicta fuit a Domino, & continuo aruit. *Matth.* 21. *Marc.* 11.

Nimis erit terribilis illa maledictio, contra reprobos proferenda in die iudicii: Ite maledicti in ignem æternum. *Matth.* 25.

Maledictio, qua homo homini maledicit.

Primus inter homines Noe legitur maledixisse Chanaan nepoti suo, pro eo quod Cham pater ejus nuditatem ipsius Noe cæteris fratribus nuntiavit, cum magis eam tegere debuisset, *Gen. 9.*

Inter verba benedictionis, quæ dedit Isate Jacob filio suo: Qui maledixerit tibi, sit ille maledictus. *Gen. 27.*

De Simcon & Levi dixit Jacob pater eorum: Maledictus furor eorum, quia pertinax, & indignatio eorum; quia dura. *Gen. 49.*

Balack misit nuntios ad Balaam, ut veniret, & malediceret populo Israel; audierat enim, quod maledictus erat, in quem maledictio devenisset. *Num. 22.*

Qui maledixerit patri, aut matri, morte moriatur. *Levit. 20.*

Multas maledictiones ponit Moyfes in eos, qui transgredenter tradita illis divina mandata. *Deut. 17.*

Diruta civitate Jericho imprecatus est Josue dicens: Maledictus vir coram Domino, qui suscitaverit & ædificaverit Jericho. *Josue 6.*

Sichemitarum inter epulas & pocula maledicebant Abimelech. *Judic. 9.*

Goliath Philistæus maledixit David in diis suis. *1. Reg. 17.*

Saul volens persequi Philistæos adjuravit populum, dicens: Maledictus vir, qui comederit

derit panem usque ad vesperam, donec ulciscar de inimicis. *1. Reg. 14.*

Semei procedebat egrediens & maledicebat, mittebatque lapides contra David, & dicebat: Egredere vir sanguinum, & vir Belial. *2. Reg. 16.*

Elisæus maledixit pueris illudentibus ei, & dicentibus: Ascende calve, ascende. Et laerati sunt quadraginta duo pueri a duobus urfis. *4. Reg. 2.*

Cum Judas Machabæus obsideret quoddam prædium, illi qui intus erant, supra modum maledicebant, & sermones nefandos jactabant. *2. Mach. 10.*

Pharisæi maledixerunt cæco nato, per Dominum Jesum illuminato, & dixerunt: Tu discipulus illius sis. *Joan. 9.*

Arguebant Judæi Paulum, dicentes: Summo sacerdoti Dei maledicis? Sed ille excusavit se, & dixit: nesciebam fratres, quod princeps esset. *Act. 23.*

Malorum multitudo.

Cum factum fuit diluvium, octo homines tantum salvati sunt. Omnis quippe caro corruperat viam suam. *Gen. 6. & 7.*

Plures fuerunt filii Ismaelis, quam filii Isaac, & plures filios suscepit Abraham de Cætura, quam de Sara. *Gen. 25.*

In quinque civitatibus Sodomorum non erant inventi decem iusti, ergo ibi multitudo malorum, & paucitas honorum. *Gen. 19.*

Inter

Inter omnes fratres Joseph non fuerunt nisi duo, Ruben & Judas, qui laboraverunt ipsum liberare, sed prævaluerunt mali. *Gen. 37.*

Moses exploratores misit ad considerandam terram promissionis, sed duo tantum erant boni, scilicet Caleb, & Josue. *Num. 13.*

Sexcenta millia pugnatorum numerati fuerunt, de quibus duo tantum, Caleb & Josue, intraverunt terram promissionis. *Num. 13.*

Plures fuerunt cum Absalon, regnum patris usurpare nitente, quam cum David bene & iuste regnante. *2. Reg. 15.*

Major pars filiorum Israel fuit in regno Samariæ, quia decem tribus, ubi erant homines multo peiores, minor autem in regno Jerusalem, quia duæ tantum tribus. *3. Reg. 12.*

Tantus erat numerus bellatorum regis Syriæ, qui pugnabant contra Israel, quod dicebat ipse rex, pulverem Samariæ non sufficere pugillis eorum. *3. Reg. 20.*

In exercitu Holofernis tantus erat numerus bellatorum, quod cooperuerunt faciem terre sicut locustæ. *Judith. 2.*

Omnis populus habitantium in terra Ægypti, & mulieres, quarum stabat multitudo grandis, sacrificabat diis alienis. *Jere. 44.*

Non remanserunt cum Juda Machabæo nisi octingenti viri, & erant in exercitu Bacchidis & Alcum proditoris 20000. virorum, & duo millia equitum. *1. Mach. 9.*

Cum esset in Jerusalem tempore paschali, quo passus est Dominus, maximus populi multitudo.

titudo, non est inventus vir, qui se opponeret manifeste morti tam nequiter procuratæ. Clamaverunt enim omnes: Non hunc dimitte, sed Barrabbam. *Joan. 18.*

Quidam Judæi, quos invenit Paulus Romæ in primo adventu suo, dixerunt ei: De sceta hac Christianorum notum est nobis, quod ubique ei contradicitur. *Act. 28.*

Matrimonium.

Quod uxor debeat esse viro suo socia & æqualis quoad multa, non domina, vel ancilla, patet per hoc, quod Evam formavit Dominus de costa Adæ, non de capite vel de pede. Item patet, quod vir est caput uxoris, quia fuit ei quodammodo principium essendi, & facta est mulier de viro suo, non vir de muliere. Debet esse vir magister & doctor, unde præceptum a Deo fuit datum Adæ, & per Adam Evæ. *Gen. 2.*

Quod unus vir unam tantum uxorem habere debeat, sic decernit Dominus, dicens: Erunt duo in carne una. *Eodem.*

Ante diluvium, solus Lamech duas uxores legitur habuisse. *Gen. 4.*

In Arca Noë tot viros, quot fæminas jussit Dominus reservari, ut videlicet esset unica, unici. *Gen. 7.*

Ægyptii tempore Abrahæ plus abominari videbantur adulterium, quam homicidium, unde timebat Abraham, ne eum occiderent, & postmodum Sarai uxorem suam Pharaoni offerrent,

rent, quasi nollet eam cognoscere, quamdiu crederetur maritum habere. *Gen. 12.*

Sara, uxor Abrahamæ, obediebat marito, & Dominum cum vocabat. *Gen. 18.*

Item etiam Abraham illius votis condescendebat interdum. *Gen. 21.*

Propter Sarai, uxorem Abrahamæ, flagellavit Dominus Pharaonem plagis maximis. *Gen. 12.*

Propter eandem Dominus Abimelech per somnium minando exterruit. *Gen. 20.*

Consensus exigitur ad matrimonium: Vocemus puellam, & quæramus ipsius voluntatem. *Gen. 24.*

Ille blasphemus, qui fuit lapidatus in deserto, fuit filius mulieris Israelitidis de viro Ægyptio generatus. Per quod haberi potest, quod non expedit de diversis ritibus matrimonia copulari, quia liberi inde nati male imbuuntur. *Levit. 24.*

Secretum, quod Samson parentibus suis dicere noluit, uxor ejus extorsit ab eo in dantum ipsius. *Judic. 14.*

Dixit Elcana ad Annam: Nunquid ego non melior sum tibi, quam decem filii? *1. Reg. 1.*

Nabal durus & pessimus & stultus habuit uxorem Abigail, quæ erat prudentissima, & speciosissima. *1. Reg. 25.*

Quamvis haberet David multas uxores, tamen adulterium cum Bethsabea commisit. *2. Reg. 11.*

Joram rex Juda fecit malum coram Domino, & ambulavit in viis Achab. Et subditur causa hujus: Filia enim Achab erat uxor ejus. *4. Reg. 8.*

Filii

Filii transmirationis, qui duxerunt uxores alienigenas, secundum mandatum Esdræ, dimiserunt eas. *1. Esd. 10.*

Videns Neemias Judæos ducentes uxores alienigenas, objurgavit eos, & maledixit, & verberavit aliquos, & decalcavit. *2. Esd. 3.*

Sara, filia Raguelis, dicebat in oratione sua: Virum autem Domine in timore tuo, non cum libidine mea, consensu suscipere. *Tob. 3.*

Dixit Angelus Tobie: In eos, qui conjugium ita suscipiunt, ut Deum a se & a sua mente excludant, & suæ libidini ita vacent sicut equus & mulus, habet potestatem demonium. *Tob. 6.*

Prima nocte, quando introductus est Tobias junior cum uxore, hortatus est virginem, dicebat ei: Sara surge, & deprecemur Dominum hodie & cras & secundum cras, quia istis tribus noctibus Deo jungimur. Tertia autem nocte transacta, in nostro erimus conjugio. *Tob. 3.*

Honestam causam ducendi uxorem exposuit Angelus Tobie: Accipies virginem cum timore Domini, & amore filiorum magis, quam libidine ductus. *Tob. 6.*

Parentes Saræ monuerunt eam, honorare soceros, diligere maritum, regere familiam, gubernare domum, & seipsam irreprehensibilem exhibere. *Tob. 10.*

Mulieres translatae de terra Juda in Ægyptum, quæ sacrificabant reginæ cæli, excusabant se per viros suos, qui similia faciebant. *Jer. 44.*

Pro

Pro servanda fide matrimonii Susanna expo-
suit se morti, & infamiae, nisi ei per Danielem
justus Dominus providisset. *Dan. 13.*

Salvator noster convivio nuptiarum non de-
dignatus est interesse. *Joan. 2.*

Joannes Baptista fuit decollatus, quia Hero-
dem de adulterio arguebat. *Matth. 14.*

Querentibus Phariseis, si liceret homini
dimittere uxorem quacunq; de causa, dixit Do-
minus: Quod Deus conjunxit, homo non sepa-
ret. *Matth. 19.*

Ex illis, qui ad cenam magnam vocati fue-
runt, & non ierunt, ille, qui uxorem duxit,
non rogavit, se excusatum habere. Quia status
ille hominero vehementer allicit, & saepe retra-
hit a divinis. *Luc. 14.*

Quantum ad actum conjugalem, ad paria,
vel similia judicat Apostolus virum & uxorem:
Mulier sui corporis potestatem non habet, sed
vir. Similiter autem & vir sui corporis pote-
statem non habet, sed mulier. *1. Cor. 7.*

Ananias, uxore sua Saphira conscia, frau-
dem fecit de pretio agri venditi, sed ambo
gravissime sunt puniti. *Act. 5.*

Mendacium.

Primum mendacium fuit a serpente prolatum,
quando dixit mulieri: Nequaquam morie-
mini. *Gen. 3.*

Sara timore perterrita, de risu se mandaci-
or excusavit. *Gen. 18.*

Etiam

Etiam fornicatores mendacium dicere de-
dignantur, sicut Judas; qui dixit: Mendacii
nos arguere non poterit (Thamar scilicet, cui
haedum promiserat.) *Gen. 38.*

Mendacium obstrictum, quod dixerunt
Pharaoni, filios Hebraeorum jugulare nolentes,
habuit remunerationem temporalem, & non
aeternam, licet fuerit illud mendacium valde
compassivum. *Exod. 1.*

Multoties Pharaon voluit decipere Moysen
per mendacia. Sed tamen nihil ei profuit.
Exod. 9. & 10.

Sedens & flens dixit populus in deserto:
Recordamur piscium, quas comedebamus in
Aegypto gratis. *Num. 11.*

Callide cogitantes Gabaonitae voluerunt Jo-
sue mendaciter decipere. Sed ille bono usu
est consilio, eos in servitutem redegit, nec ini-
tum foedus rupit. *Josue 9.*

Nunquam licet mendacium dicere, sed ve-
ritatem licet, & expedit quandoque tacere, sic
ut fecit Samuel, dicens: Ad immolandum Do-
mino veni. Ad aliud enim facere principaliter
venerat, & nihilominus hoc facere propo-
nebat. *1. Reg. 16.*

Dixit Saul, fervos suos conjurasse adversum
se, quia non capiebant David. Et dixit David,
servum suum insidiari sibi: ipse vero insidiaba-
tur ei. *1. Reg. 22.*

Occiso unico de filiis David, fama pervenit
ad ipsum David dicens: Percussit Absalon om-
nes

Honapi Exempla.

U

nes

nes filios regis. Sic faciunt homines sæpe nunciando rumores. 2. *Reg.* 13.

Officiose mentitus est Chusai Absalon dicens; Sicut parui patri tuo, parebo & tibi. 2. *Reg.* 16.

Vir Dei prædixit Jeroboam destructionem altaris sui, qui per falsi prophetæ mendacium seductus fuit, & mandatum Domini præterivit. 3. *Reg.* 13.

Duo falsi testes producti contra Naboth, fuerunt causa lapidationis ejus. 3. *Reg.* 21.

Spiritus mendax in ore multorum prophetarum decepit Achab, ut iret ad pugnam. Et ibidem fuit percussus ad mortem. 3. *Reg.* 22.

Per verba, quæ dixit Judith Holoferni, decepit eum. Licet excusetur propter intentionem, quam habuit. *Judith.* 10.

Pessimum mendacium adinvenit Aman, ut posset confundere Mardocheum, eo quod illum adorare volebat. *Esth.* 3.

Accesserunt ad Jeremiam principes & vulgus, quod remansit post destructionem Jerusalem, & dixerunt, se facturos, quidquid ille præciperet eis, sive bonum esset, sive malum. Sed largam promissionem male tenuerunt. *Jer.* 42.

Perniciosum & detestabile mendacium dixerunt duo presbyteri senes adversus Susannam, quam tamen ex constantissima castitate commendare debebant. *Dan.* 13.

Antiochus rex misit principes tributorum in civitates Juda, & venit in Jerusalem, & locutus est ad eos verba pacifica in dolo, & crederunt ei, & irruiit super civitatem, & percussit

cussit eam plaga magna, perdiditque populum multum. 1. *Mach.* 1.

Cum obsideret Antiochus Eupator Jerusalem, ut posset capere eam, misit ad illos, qui erant intus, pacem facere, & ceperunt illum, & juravit illis rex & principes, sed rupit citius iuramentum, & mandavit destrui murum. 1. *Mach.* 6.

Alcimus, qui voluit fieri summus sacerdos, dixit regi Demetrio: Perdidit Judas & fratres ejus amicos tuos. Deinde idem venit in terram Juda cum Bacchide, & miserunt nuncios ad Judam & fratres ejus, & locuti sunt verbis pacificis in dolo, & tandem probatum est, quod non erat in eis veritas & judicium. 1. *Mach.* 7.

Promisit Demetrius Jonathæ, quod redderet ei arcem: sed cum liberatus fuisset per Judæos, quos misit Jonathas, mentitus est Demetrius omnia, quæcunque dixit, & alienavit se a Jonathæ. 1. *Mach.* 11.

Misit Simon Tryphoni centum talenta argenti, & duos filios Jonathæ, pro liberatione ipsius, quia promiserat Tryphon remittere Jonatham, si hoc fieret ei. Sed mentitus est Tryphon, quia argentum retinuit, & patrem cum filiis interfecit. 1. *Mach.* 13.

Mentiti sunt contra Dominum Jesum Judæi, præcipue Scribæ & Pharisei, qui magis invadebant ei, dicentes eum esse potatorem, mendacem, voracem, & prohibentem tributa dari Cæsari, gentis subversorem, & turbarum se-

duciorem, dæmoniæ & blasphemum,
Joan. 8. *Ec. Matth. 11, 22. Luc. 23.*

Nequissimum mendacium excogitaverunt
Judæi, quando corruerunt custodes dominici
sepulchri, ut dicerent, quod discipuli de nocte
furati fuerunt corpus Domini. *Matth. 28.*

Ananias & uxor ejus Saphira mentiti sunt
Petro de pretio agri venditi. Quod mendacium
fuit per Petrum gravissime vindicatum. *Act. 5.*

Judæi statuerunt duos falsos testes contra
beatum Stephanum, dicentes: Homo iste non
cessat loqui verba adversus sanctum locum &
legem. *Act. 6.*

Contra beatum Paulum multa fuerunt adin-
venta mendacia. Nam illi quæstuarii, qui ha-
bebant puellam Pythonissam in Philippis, a
qua ipse spiritum Pythonem ejecit, dixerunt
magistratibus civitatis: Hi homines conturbant
civitatem nostram, cum sint Judæi, & annun-
tiant morem, quem non licet suscipere. *Act. 16.*

Item apud Athenas dicebant quidam: Quid
vult semiverbius hic dicere? Alii dicebant: No-
vorum dæmoniorum videtur annunciator esse.
Act. 17.

Rursus in Hierosolymis quidam Judæi in-
jecerunt ei manus, clamantes: Viri Israëlitiæ,
adjuvate, hic est homo, qui adversus populum
& legem & locum hunc omnes ubique docet.
Insuper & gentiles induxit in templum, & vio-
lavit locum istum sanctum. *Act. 21.*

Postea coram Felice Præsede Tertullus, ora-
tor Judæorum, dixit eum hominem pestiferum,
&

& concitantem seditionem Judæis in universo
orbe. *Act. 24.*

Præterea in insula Melitæ videntes Barbari
viperam in manu Pauli pendentem, dicebant
ad invicem: Utique homicida est homo hic,
qui cum evaserit de mari, ultio cum vivere
non sinit. *Act. 28.*

Testatur etiam Paulus de seipso: Ajunt qui-
dam nos dicere, quemadmodum de nobis male
loquuntur: Faciamus mala, ut eveniant bona.
Rom. 3.

Et ad Corinthios: Epistolæ, inquit, quidam
ajunt, graves sunt, at præsentia corporis infirma,
& sermo contemptibilis. *2. Cor. 10.*

Miracula.

Creatio rerum fuit ita mirabilis, quod ejus
notitia, non nisi per revelationem venire
potuit ad hominem. Nam, secundum Grego-
rium, de præteritis Moyses prophetavit, dicens:
In principio creavit Deus cælum & terram, non
quia prædixit ventura, sed quia prodidit occulta.
Greg. super Eze. homil. 1.

Tempore diluvii salvavit Dominus Noe cum
uxore, & tribus filiis suis, & uxoribus eorum,
tum etiam de extinctis animalibus masculum, & fæ-
minam fecit servari per arcam. *Gen. 7.*

Præsumptionem hominum, turrim usque
ad cælum ædificare volentium, repressit Domi-
nus, confundendo linguas eorum. *Gen. 11.*

Mirabiliter natus est Isaac, idem mirabiliter liberatus, quando debuit immolari, ariete inter vepres hærente. *Gen. 21. & 22.*

Quam multa fecerit Dominus miracula per Moysen, cum eduxit filios Israel de Ægypto, patet. *Exod. 7. 8. 9. & 10.*

Grande miraculum fuit, quod nunquam defuit columna nubis per diem, nec columna ignis per noctem, populo exeunti de Ægypto ad terram promissionis. *Exod. 13.*

Memorandum & terribile miraculum fuit in divisione & exsiccatione maris rubri, quando transierunt filii Israel sicco pede, Ægyptii vero in mediis fluctibus obvoluti. *Exod. 14.*

Per lignum Moysi ostensum dulcorata sunt aquæ. *Exod. 15.*

Misit Dominus murmuranti populo coturnices. Et postea pluit illis Manna ad manducandum, & eduxit aquam de petra in abundantia ad bibendum. *Exod. 16. & 17.*

Murmurantibus, & desiderio carnum flagrantibus in deserto filii Israel misit Deus carnes in abundantia. *Num. 11.*

Occasione seditionis Core & complicum suorum, multa miracula contigerunt. *Num. 16. & 17.*

Percussi filii Israel a serpentibus ignitis, & aspicientes serpentem æneum curabantur. *Num. 21.*

Adduxit Dominus filios Israel per desertum quadraginta annis, & non fuit attrita vestimen-

ta eorum, nec calcamenta vetustate consumpta. *Deut. 29.*

Veniens Balaam ad maledicendum populo Dei, redargutus fuit ab asina, cui insidebat. *Num. 22.*

Ingressis filiis Israel fluvium Jordanis, intumescere aquæ superiores ad instar montis, inferiores in mare mortuum descenderunt. *Josue 3.*

Post septem circuitus filiorum Israel muri Jericho corruerunt. *Josue 6.*

Obediuit Dominus voto Josue, dicenti: Sol contra Gabaon non movearis. *Josue 10.*

Immisit Dominus gladium in omnibus castris Madian, & mutua se cæde truncabant: sicque per paucos multi debellati fuerunt. *Judic. 7.*

Per arcam Domini, a Philistæis captam, multa fuerunt facta miracula. *1. Reg. 5.*

Jonathas & armiger ejus tot de Philistæis percusserunt quod factum est miraculum, & turbata sunt castra. *1. Reg. 14.*

Magnum fuit & hoc, quod David juvenis inexpertus, inermis prævaluit adversus Philistæum fortem, armatum Goliath. *1. Reg. 17.*

Elias legitur fecisse miracula in petendo fieri siccitatem, ita quod non pluerit super terram annos tres, menses sex. Corvi quoque detulerunt ei panem & carnes bis in die. *3. Reg. 17. 18. & 19.*

Consequenter suscitavit filium matrisfamilias. Postea ignem, holocaustum mirabiliter consumentem, a Domino precibus impetravit.

Mirabiliter natus est Isaac, idem mirabiliter liberatus, quando debuit immolari, ariete inter vepres hærente. *Gen. 21. & 22.*

Quam multa fecerit Dominus miracula per Moysen, cum eduxit filios Israel de Ægypto, patet. *Exod. 7. 8. 9. & 10.*

Grande miraculum fuit, quod nunquam defuit columna nubis per diem, nec columna ignis per noctem, populo exeunti de Ægypto ad terram promissionis. *Exod. 13.*

Memorandum & terribile miraculum fuit in divisione & escicatione maris rubri, quando transierunt filii Israel sicco pede, Ægyptii vero in mediis fluctibus obvoluti. *Exod. 14.*

Per lignum Moysi ostensum dulcorata sunt aquæ. *Exod. 15.*

Misit Dominus murmuranti populo coturnices. Et postea pluit illis Manna ad manducandum, & eduxit aquam de petra in abundantia ad bibendum. *Exod. 16. & 17.*

Murmurantibus, & desiderio carniū flagrantibus in deserto, filii Israel misit Deus carnes in abundantia. *Num. 11.*

Occasione seditionis Core & complicum suorum, multa miracula contigerunt. *Num. 16. & 17.*

Percussi filii Israel a serpentibus ignitis, & aspicientes serpentem æneum curabantur. *Num. 21.*

Adduxit Dominus filios Israel per desertum quadraginta annis, & non sunt attrita vestimen-

ta eorum, nec calcamenta vetustate consumpta. *Deut. 29.*

Veniens Balaam ad maledicendum populo Dei, redargutus fuit ab asina, cui infidebat. *Num. 22.*

Ingressis filiis Israel fluvium Jordanis, intumescabant aquæ superiores ad instar montis, inferiores in mare mortuum descenderunt. *Josue 3.*

Post septem circuitus filiorum Israel muri Jericho corruerunt. *Josue 6.*

Obedivit Dominus voto Josue, dicenti: Sol contra Gabaaon non movearis. *Josue 10.*

Immisit Dominus gladium in omnibus castris Madian, & mutua se cæde truncabant: sicque per paucos multi debellati fuerunt. *Judic. 7.*

Per arcem Domini, a Philistæis captam, multa fuerunt facta miracula. *1. Reg. 5.*

Jonathas & armiger ejus tot de Philistæis percusserunt quod factum est miraculum, & turbata sunt castra. *1. Reg. 14.*

Magnum fuit & hoc, quod David juvenis inexpertus, inermis prævaluit adversus Philistæum fortem, armatum Goliath. *1. Reg. 17.*

Elias legitur fecisse miracula in petendo fieri siccitatem, ita quod non pluerit super terram annos tres, menses sex. Corvi quoque detulerunt ei panem & carnes bis in die. *3. Reg. 17. 18. & 19.*

Consequenter suscitavit filium matrisfamilias. Postea ignem, holocaustum mirabiliter consumentem, a Domino precibus impetravit.

Denum post orationem ejus facta est pluvia grandis.

Dehinc angelus Domini panem & aquam ei ostendit. Item ad preces ejus, duos quinquagenarios ignis de caelo consumpsit: quinquaginta viros similiter cum unoquoque. 4. Reg. 1.

Tandem divisit pallio aquas Jordanis & in curru igneo receptus est in caelum. 4. Reg. 2.

Similia multa de Elifæo quoque: Elifæus mulieris viduæ debitis obligatæ oleum augmentavit. 4. Reg. 4.

Idem mulierem Sunamitidem filium habere fecit. Deinde eundem mortuum suscitavit.

Apposita farina in olla, prius amara olera duleoravit, & panes multiplicavit filiis prophetarum.

Sanavit idem a lepra Naaman Syrum, 4. Reg. 5.

Fecit super aquas natare ferrum.

Absens tanquam præsens multa cognovit. Currus igneos angelorum a puero suo videri fecit. 4. Reg. 6.

Exercitum regis Syriæ cæcitate percussit, 4. Reg. 6. 7. 3. & 13.

Idem multoties futura prædixit.

Cadaver hominis mortui, tangens ossa Elifæi, vita restitutum fuit. 4. Reg. 14.

Obsidente rege Sennacherib civitatem Lachis, percussi fuerunt una nocte 185000. tempore Ezechiae. 4. Reg. 19.

Congregati sunt contra Josaphat filii Ammon & Moab, & de monte Seir, cum cæcerent

rent laudes Deo Levitæ in exercitu Josaphat, adversarii in semetipfos versi, mutuis conciderent vulneribus. 2. Paral. 20.

Mirabile fuit valde, quando ad petitionem Ezechiae sol retrocessit per decem lineas in horologio Achaz. 4. Reg. 20.

Tobias quatuor annis fuit cæcus, & deinde juxta consilium angeli ad litionem de felle piscis lumen recepit. Tob. 11.

Memorandum fuit miraculum de tribus sociis Danielis, de fornace ignis ardentis tam magnifice liberatis. Tum etiam quod Daniel ipse cum leonibus septem diebus remansit illæsus. Dan. 3. & 14.

Occasione Jonæ, mare fuit commotum, quo projecto piscis cum glutivis, & per triduum ibi vixit, & postea sanus exivit. Jon. 1. & 2.

Expertus est Heliodorus divinam virtutem, quando voluit spoliare templum, fuitque a duobus juvenibus gravissime verberatus. 2. Mach. 3.

Adversus Galatas in Babylonia 6000. hominum peremerunt 12000. hominum, propter auxilium illis e caelo datum. 2. Mach. 8.

Angelus Domini apparuit Zachariæ, nunciatus ei ex parte Dei, quod uxor ejus Elisabeth sterilis & anus pareret ei filium; qui incredulus ad verbum angeli, mutus effectus est, usque ad circumcicionem pueri, & tunc loquela restituta est ei. Luc. 1.

Mirum, dulce, & pium valde fuit, quando ad salutationem beatæ Mariæ, quæ noviter

conceperat Salvatorem, Joannes in utero matris existens exultavit: beataque Elifabeth, hoc cognoscens, exultavit dicens: Benedicta tu in mulieribus, &c. *Luc. 1.*

Item & quod Magi venerunt ab oriente, stella duce, Hierosolymam. *Matth. 2.*

Vocatus ad nuptias Dominus Jesus, initio signorum, aquam in vinum vertit. *Joan. 2.*

Non fuit parvum Domini miraculum, quando illi de Nazareth ira repleti duxerunt eum ad supercilium montis, ut præcipitarent eum: ipse autem transiens per medium illorum ibat. *Luc. 4.*

Circuibat Jesus, obtuleruntque ei omnes male habentes, & curavit eos. *Matth. 4. Luc. 4, 6.*

Miracula Christi.

Quantum ad miracula, quæ Salvator noster, cum hominibus conversatus, dignatus est operari, ex evangelica colligitur historia. Quia ipse tres mortuos suscitavit, videlicet filium Archisynagogi, filium viduæ extra portam civitatis delatum, tertium Lazarum. *Matth. 9. Marc. 5.*

Leprosi.

Deinde leprosos undecim sanavit. De uno Matthæi octavo, Lucæ quinto. De aliis decem simul mundatis *Luc. 17. Joan. 11.*

Cæci.

Postea sex cæcos legitur illuminasse. De duobus simul Matthæi nono. De aliis duobus Matthæi vigesimo. De uno

uno alio Marci octavo. Veniunt Bethsaida, &c. De cæco nato. *Joan. 9.*

Damoniaci. { Damonicos autem septem specialiter liberavit. De duobus Matthæi octavo, quorum unus erat famosior, & nomen sibi legionem esse dicebat: tangitur id Lucæ octavo. De uno alio, qui erat cæcus & mutus, Matthæi duodecimo. De quodam lunatico, qui non poterat liberari, nisi jejuniis & oratione. Matthæi decimo septimo, Marci nono. Et de quodam spiritu immundo, ab homine in synagoga Judæorum ejecto, tangitur Marci primo, Lucæ quarto. Et de filia mulieris Chananæ ad instantiam matris sanata, *Matth. 16.*

Tum & secundum litteram narratur, Lucæ octavo, ejecisse septem demonia de Maria. Et hoc ipsum dicitur Marci decimo sexto.

Cum socrus Simonis teneretur magnis febribus, imperavit Jesus febrim, & continuo surgens, ministrabat eis. *Marc. 1. Luc. 4.*

Paralyticum per tegulas & tectum demissum sanavit. *Matth. 9.*

Hydropicum quoque, dum Sabbato in domo Pharisei comederet, incurvatamque mulierem, nec fursum respicere valentem, erexit. *Luc. 14. Luc. 13.*

Hominem manum aridam habentem, extendere fecit. *Matth. 12.*

Sanavit quoque verbo servum Centurionis, qui jacebat paralyticus. *Matth. 8.*

Item

Item surdum fecit audire, & mutum loqui.
Marc. 7.

Filium reguli de Capharnaum incipientem, mori, ad vitam reduxit. *Joan. 4.*

Fluxum sanguinis in muliere hæmorrhoidis cessare fecit tactu simbriæ. *Matth. 9. Marc. 5.*

Tempestate valida in mari, ipso dormiente, commota, imperavit ventis, statimque venti & mare obediunt ei. *Matth. 8. Marc. 4.*

Ambulavit discipulis admirantibus supra mare, & Petrum ambulare fecit super eodem, & incipientem mergi, manu extensa, salvavit. *Matth. 14.*

Pulchrum miraculum ostendit illis tribus discipulis in sua transfiguratione. *Matth. 17. Marc. 9.*

Item quinque panibus & duobus piscibus quinque millia hominum satiavit, & sublatis fuerunt duodecim cophini. *Matth. 14. Marc. 9.*

Quatuor millia hominum alia vice refecti de septem panibus & paucis pisciculis: super fuerunt septem sportæ. *Marc. 8.*

Item ficum habentem folia sine fructu maledixit, & continuo aruit. *Matth. 21.*

Auriculam, per Petrum servo principis amputatam, benigne restituit, & Petrum super hoc increpavit. *Luc. 22.*

Cum autem Salvator penderet in cruce, a sexta hora diei usque ad horam nonam, tenebræ factæ sunt per universam terram, Luna existente decimaquinta, & in parte cæli opposita, ita ut Sol per illam Lunam nullatenus potue-

ruerit eclypfari. Et velum templi scissum est, & monumenta aperta. *Matth. 27.*

Resurgente Domino, terræ motus factus est magnus. Angelus Domini descendit de cælo, & accedens revolvit lapidem &c. Præ timore autem exterriti sunt custodes. *Matth. 28.*

Deinde apparuit discipulis januis clausis. *Joan. 20.*

Et ad mare Tyberiadis, ubi ad præceptum ejus mittentes rete in mare, impletum est magnis piscibus centum quinquaginta tribus, & cum tanti essent, non est scissum rete. *Joan. 21.*

Tandem quadraginta dies post resurrectionem suam apparuit discipulis, eos increpans & instruens. Videntibus illis, atque admirantibus elevatus est in cælum, & nubes suscepit eum ab oculis eorum. *Act. 1.*

Prædicta miracula in speciali tanguntur, alia vero plurima fuisse facta in generali leguntur, sicut apparet in diversis locis, in Matth. Marc. Luc. & Joan. Unde Joan. Multa quidem alia signa fecit Jesus, quæ si scriberentur, totus mundus non caperet libros &c. *Joan. 20.*

Miro modo fuit magnum miraculum de effusione Spiritus sancti super discipulos in die Pentecostes. Unde fuerunt ita roborati, consolidati & illustrati. *Act. 2.*

Videns Petrus hominem claudum juxta portam speciosam templi: in nomine Jesu, dixit ei, surge, & ambula, & apprehensa manu ejus dextera, allevavit eum, & consolidatæ sunt bases ejus & plantæ. *Act. 3.*

Princeps sacerdotum, & qui cum illo erant, iniecerunt manus in Apostolos, posueruntque eos in custodia publica. Angelus autem Domini per noctem eduxit eos, & carcerem reclusit.

Act. 5.

In plateis ponebant infirmos in lectis & grabatis, ut veniente Petro, saltem umbra illius obumbraret quemquam illorum. Concurrebant autem multitudo vicinarum civitatum, & sanabat omnes. *Eodem.*

Prædicante Philippo in Samaria, multi, qui habebant spiritus immundos, clamantes exibant. Multi etiam paralytici & claudi curati sunt. *Act. 8.*

Ænam paralyticum ab annis septem jacentem in grabato Petrus sanavit, dicendo: Æna, sanet te Dominus Jesus. *Act. 9.*

Ejectis omnibus foras, Petrus ponens genua oravit, & conversus ad corpus Thabite mortuum, dixit: Thabita surge. At illa aperuit oculos, & viso Petro resedit. *Act. 9.*

Mirabile & amabile factum fuit, quod Saulus, dum iret Damascum, ad capiendum Christi discipulos, cælesti lumine circumdatus, in terram prostratus est: sed interius illustratus, quamvis extra occæcatus. *Act. 9.*

Petrum incarcerationum, catenis duabus vitæ, & a sedecim militibus diligentissime custoditum angelus Domini solum eduxit, & porta ferrea ultro aperta est eis. *Act. 12.*

Elymam magum, pseudo Prophetam Judæum Paulus privavit lumine oculorum, eo quod

quod ipse proconsulem Paulum a fide avertebat, & Apostolis Verbum Dei prædicantibus resistebat. *Act. 13.*

In Civitate Lystris erat quidam vir claudus ex utero matris suæ, qui nunquam ambulaverat, quem intuens Paulus dixit voce magna: Surge super pedes tuos rectus. Et exiit, & ambulavit. *Act. 14.*

Quædam puella, habens spiritum Pytho-nem, magnum quæstum præstabat dominis suis divinando. Hæc sequebatur Paulum & Lucam, clamans, & dicens: Isti homines servi Dei excellenti sunt. Paulus autem dixit spiritui: Præcipio tibi in nomine Jesu exire ab ea. Et exiit eadem hora. *Act. 16.*

Cum essent Paulus & Silas in carcere laudantes Dominum, subito terræ motus factus est magnus, ita ut moverentur fundamenta carceris, & statim aperta sunt ostia omnia, & univerforum vincula soluta sunt. *Eodem.*

Virtutes non modicas faciebat Deus per manus Pauli, ita ut etiam super languidos deferrentur a corpore ejus sudaria, vel femicinctia, & recedebant ab eis languores, & spiritus nequam egrediebantur. *Act. 19.*

Quidam Judæi tentaverunt invocare super eos, qui habebant spiritus malos, nomen Domini Jesu Christi, dicentes: Adjuro vos per Jesum, quem Paulus prædicat. Respondens spiritus dixit: Jesum novi, & Paulum scio, vos autem qui estis? Et insiliens homo in quo erat

erat dæmonium, dominatus est eorum ita, ut nudi & vulnerati effugerent. *Eodem.*

Una Sabbati Paulus disputans protraxit sermonem usque ad mediam noctem. Sedens autem quidam adolescens super fenestram, cum urgeretur somno gravi, cecidit de cœnaculo tertio deorsum, & subletus est mortuus. Ad quem cum descendisset Paulus, incubuit super eum. Adduxerunt autem puerum viventem, & consolati sunt nimis. *Act. 20.*

Tempore hyemali, cum evasissent Paulus & focii ejus de contraſta navi, & calefacerent se ad ignem, vipera a calore procedens invasit manum Pauli, quam ille excutiens in ignem, nihil mali passus fuit, cum tamen crederetur ab hominibus regionis illius illico moriturus. *Act. 28.*

Patrem Publii, febribus & dysenteria laborantem, Paulus facta oratione, & manu impositione sanavit. Quo facto omnes, qui in insula illa habebant infirmitates, accedebant & curabantur. *Eodem.*

Misericordia Dei.

Misericors Deus fuit erga Cain, dum posuit ei signum, ut non interficeret eum emais, qui invenisset eum. *Gen. 4. 15.*

Erga Noe, dum eum liberavit a diluvio, consequenter erga totum genus humanum, ut non funditus periret. *Gen. 7.*

Erga

Erga populum Israeliticum, dum eum liberavit a dura servitute *Aegyptiaca.* *Exod. 14.*

Erga eundem populum, dum eum e captivitate *Babylonica* eripuit, & in patriam suam reduxit. 1. *Esai. 1.*

Erga Loth, dum eum per angelos de *Sodomis* & flamma ignis eripuit. *Gen. 19.*

Erga David, qui vix ex penitenti corde illam vocem pronuntiavit: Peccavi Domino, & mox a Propheta Nathan audivit: Dominus quoque transulit peccatum tuum. 2. *Reg. 12.*

Erga Manassen, cui post immania flagitia dedit gratiam, ut ageret penitentiam valde coram Deo patrum suorum. 2. *Paral. 33. 12.*

Erga Ninivitas, quibus propter insignem penitentiam condonavit excidium a Propheta Jona prædictum. Reprehendit etiam Prophetam Jonam, quasi dolentem de ipsius erga Ninivitas misericordia. *Jon. 3. 10. Jon. 4.*

Misericors fuit Christus Dominus erga S. Matthæum, quem e throno ad vitam apostolicam vocavit. *Matth. 9. 9.*

Erga feminam adulteram, quam non tantum eripuit e manibus scribarum & Phariseorum, qui illam in adulterio deprehensam volebant lapidare, sed etiam a suo Divino judicio & condemnatione absolvit. *Johan. 8.*

Erga Zachæum publicanum, ad quem se ultro invitavit, & salutem in ejus domum intulit. *Luc. 19.*

Erga Magdalenam, cui, licet esset in civitate peccatrix, non tantum omnia peccata remisi. *Hanapi Exempla.*

X

lit.

fit, sed illam etiam ad magnam sanctitatem pro-
vexit. *Luc. 7.*

Erga S. Petrum, quem post condonatum
trinam negationem in gradum pristinum resti-
tuit. *Joan. 21, 15.*

Erga latronem in cruce, cui plus concessit,
quam ille petierat. *Luc. 23, 42.*

Erga S. Paulum, ad quem de cœlo descen-
dit, cum actu persequeretur Ecclesiam, ut cum
converteret, & ex persecutore magnum Apo-
stolum faceret. Hanc misericordiam Paulus
ipse deprædicat in Epistola ad Timotheum,
Act. 9. 1. Tim. 1. v. 12. & seq.

Erga omnes peccatores. Hinc communis
de illo sermo: Hic peccatores recipit. *Luc. 15, 2.*

Erga totum humanum genus, pro quo non
dubitavit crudelissima supplicia & acerbissimam
mortem pati, ut illud ab interitu liberaret.

Misericordiam suam per varias parabolas
nobis proposuit, ut Boni pastoris, qui errantem
oviculam per desertum quærit, inventam hu-
meris imponit, & ad ovile reportat. *Luc. 15.*

Regis, qui servo suo decem millium talen-
torum debitori totum debitum dimisit, cum hic
in genua procidens illum rogasset. *Matth. 18, 23.*

Samaritani, qui cum vidit hominem a la-
tronibus vulneratum, misericordia motus alli-
gavit vulnera ejus. *Luc. 10.*

Filii prodigi, qui ad patrem reversus, be-
nignissime ab eo fuit exceptus. *Luc. 15.*

Adeo

Adeo fuit Deus misericors erga Sodomitas,
ut, si in eorum civitate decem tantum justos
invenisset, omnibus peperisset. *Gen. 18, 32.*

David ex tribus pœnis a Deo sibi oblatis cle-
git pestem, dicens: Melius mihi est, ut inci-
dam in manus Domini, quia multæ sunt mise-
rationes ejus, quam in manus hominum. *1. Pa-
ral. 21, 13.*

Morbi.

Job in morborum plurimorum doloribus pa-
tientissimus exemplum patientiæ, quam om-
nes in suis morbis debent habere. *Job. 2, 7.*

Permisit Deus, ut Tobias senior fieret cæ-
cus, ut posteris daretur exemplum patientiæ,
sicut & sancti Job. Eidem affirmat Angelus:
quia acceptus eras Deo, necesse fuit, ut tenta-
tio probaret te. *Tob. 2, 12, 13.*

In diebus illis ægrotavit Ezechias usque ad
mortem, nempe post mirabilem victoriam de
Assyriis relatam, ne miraculose hoc triumpho ni-
mium extolleretur. *4. Reg. 1.*

Idem in hac infirmitate sua se convertit ad
Dominum, ab eo petit sanitatem, & obtinet.
4. Reg. 2.

Ægrotavit Rex Asa dolore pedum vehemen-
tissimo, & in infirmitate sua non quæsit Do-
minum, sed magis in medicorum arte confusus
est: ideo mortuus. *2. Paral. 16, 12.*

Ochozias Rex, cum ægrotaret, misit nun-
cios ad consulendum Beelzebub Deum Accaron

X 2

super

super infirmitate sua. Sed nunciis occurrens Elias imperat, ut Domino suo renuntiarent: nunquid non est Deus in Israel, ut eatis ad consulendum Beelzebub? Quam ob rem hæc dicit Dominus: de lectulo, super quem ascendisti, non descendes, sed morte morieris. 4. Reg. 1. 2.

Impius & superbus Antiochus per morbum, in quem incidit, cepit in cognitionem Dei & sui ipsius venire: unde exclamavit: iustum est subditum esse Deo, & mortalem non paria Deo sentire. 2. Mach. 9, 11.

Christus Dominus sæpius infirmis remisit peccata, antequam eos sanaret, ut ostenderet, tum originem morborum esse peccata, tum optimum contra morbos remedium esse poenitentiam de peccatis. Matth. 9, 2. Luc. 5, 20.

Idem hominem triginta & octo annos habentem in infirmitate sua, a se sanatum monet: ecce sanus factus es, jam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat. Joan. 5, 14.

Fere omnes ægroti, quos Christus Dominus sanavit, prius ab illo sanitatem suis precibus postularunt, per quod doceatur ægri, ut sanitatem a Deo petant, cum sit unice ejus donum. Matth. 9. Matth. 10. Luc. 18.

Lazarus justus & a Christo specialiter dilectus tam gravi infirmitate assligitur, ut ex ea moriatur. Joan. 11.

Indignatur Dominus, quod novem leprosi ab eo sanati nullas ipsi gratias agant pro accepta sanitatis gratia. Luc. 17, 17.

Mors

Mors in genere.

Quia vera est sententia Dei, quam dixit homini: In quacunque hora comedetis ex eo, morte moriemini, planum est, quod statim post peccatum homo moritur. Unde homo vivens quasi continue moritur, secundum August. lib. 14. de civitate Dei. Gen. 2.

Cum tot annis vixerint homines ante diluvium, signanter tamen dicit scriptura post tempus descriptionis vitæ eorum: Et mortuus est. Gen. 5.

Si antiqui Patres mortem timebant, & longam vitam optabant, non erat mirum. Nam ipsi non poterant adhuc in cælum ascendere, nec divina perfrui visione, donec Salvator advenit, qui aperuit januam paradisi. Unde sanctus Loth admonitus est ab angelo, ut salvum se faceret in monte. Timuit ille ire, ne forte apprehenderet eum malum, & ibi moreretur. Gen. 19.

Etiam mali optant bene mori. Moriatur anima mea morte justorum, dixit Balaam. Num. 23.

Quamvis Moyses obedire nollet imperio Domini, qui voluit eum transire Jordanem, tamen satis videtur, quia libenter plus vixisset, si Dominus voluisset. Unde ait: Iratus est Dominus contra me: Ecce morior in hac humo, non transibo Jordanem. Deut. 4.

Magna pars mercedis Mosaicæ legis in longa vita consistere videbatur. Ponite corda vestra

Ambulavit Henoch cum Deo, & non apparuit, quia tulit eum Deus. *Gen. 5.*

Mortuus est Abraham in senectute bona, profectaque ætatis, & plenus dierum, congregatusque est ad populum suum. *Gen. 25.*

Completi sunt dies Isaac 180. annorum, consumptusque ætate mortuus est, & appositus populo suo senex, & plenus dierum. *Gen. 35.*

Jacob finitis mandatis, quibus filios instruebat, collegit pedes suos super lectulum suum & obiit, & appositus est ad populum suum. *Gen. 49.*

Cum adjurasset Joseph fratres suos, atque dixisset: Deus visitabit vos, asportate vobiscum ossa mea de loco isto, &c. mortuus est. *Gen. 50.*

Ascenderunt Moyses & Aaron juxta mandatum Domini in montem Hor, coram omni multitudine. Cumque Aaron expoliasset se vestibus suis, induit eis Eleazarum, & mortuus est ibi Aaron. *Num. 20.*

Mortuus est Moyses servus Domini in terra Moab, jubente Domino, & sepelivit eum Dominus, & non cognovit homo sepulchrum ejus usque in presentem diem. *Deut. 34.*

David post instructionem filii sui Salomonis & orationem, quam fecit ad Dominum pro eo & pro toto populo, mortuus est in senectute bona, plenus dierum, & divitiis, & gloria. *1. Paral. 29.*

Cum pergerent simul Elias & Elisæus, ecce currus igneus, & equi ignei dividerunt utrumque,

que, & ascendit Elias per turbinem in cælum. *4. Reg. 2.*

Spiritus Domini induit Zachariam filium Jojada, & dixit populo: Quare transgredimini præceptum Domini? quod vobis non proderit. Qui congregati adversus eum, miserunt lapides juxta regis imperium, & interfectus est. *2. Paral. 24.*

Tobias in hora mortis suæ vocavit Tobiam filium suum, & septem juvenes nepotes suos & dixit eis: Prope est interitus meus. Et de filio ejus paulo post dicitur: Completis annis octoginta novem in timore Domini, cum gaudio sepelierunt eum. Omnis autem cognatio ejus &c. *Tob. 14.*

Vixit Job post flagella centum quadraginta annis, & vidit filios filiorum usque ad quartam generationem, & mortuus est senex & plenus dierum. *Job. ult.*

Noluit David flere pro filio innocente mortuo, qui steverat pro infirmo. Sed multum flevit pro fraticida & parricida Absalon suspensio. *2. Reg. 12. & 17.*

Post instructionem & confortationem filiorum, Mathathias benedixit eos, & defunctus est, & positus ad patres suos. *1. Mach. 2.*

Videns Judas Machabæus multitudinem hostium & paucitatem suorum, ait: Si appropinquavit tempus nostrum, moriamur in virtute propter fratres nostros. *1. Mach. 9.*

Eleazarus post multa tormenta sibi illata, e vita decessit, universæ genti memoriam mor-

tis suæ ad exemplum virtutis & fortitudinis relinquens. 2. *Mach.* 6.

Septem illi fratres cum pia matre sua, finem vitæ miro modo fecerunt. Et possunt ibi notari multa virtutis exempla. 2. *Mach.* 7.

Pro veritate & maritali honestate Joannes Baptista decollatus fuit ab Herode Tetrarcha. *Marc.* 6.

De illo famoso paupere Lazaro scriptum est: Factum est, ut moreretur mendicus, & portaretur ab Angelis in sinum Abraham. *Luc.* 16.

Qualitercumque vixerit ille latro, cui pendenti dixit Christus: Hodie mecum eris in Paradiso, feliciter mortuus est. *Luc.* 23.

Cum lapidabatur beatus Stephanus, invocabat Dominum, & dicebat: Domine Jesu accipe spiritum meum. Postis autem genibus exclamavit voce magna, dicens: Domine, ne statuas illis hoc peccatum &c. Et cum hoc dixisset, obdormivit in Domino. *Act.* 7, 8.

Et Salvator noster Dominus Jesus Christus, qui secundum Augustinum, libro quarto de Trinitate, per singularem mortem suam nostram destruxit duplicem. Qui, ut ait idem Augustinus 14. de civitate Dei: Tantam fidei contulit gratiam, ut mors (quam vitæ constat esse contrariam) instrumentum fieret, per quod transfretur ad vitam. Quam nobis concedat ipse verus Author salutis æternæ, qui est via, veritas & vita: Qui vitæ & mortis habet imperium: Qui cum Patre, & Spiritu sancto vivit &

& regnat Deus per interminabilia sæcula. Amen. *August.* lib. 4. de Trinitate. Et lib. 14. de civitate Dei. c. 5.

Mors malorum.

Cain, qui occidit fratrem suum, occisus est a Lamech. *Gen.* 4.

Dominus pluit super Sodomam & Gomorrhæam sulphur & ignem de cælo, & subvertit quinque civitates, desertabili peccato fetentes. *Gen.* 10.

Sichem filius Emor, qui oppressit Dinam filiam Jacob, interfectus est a filiis Jacob, & omnis civitatis populus. *Gen.* 34.

Aquæ maris rubri cooperuerunt currus & equites cunctos exercitus Pharaonis, nec unus quidem remansit: Et quidem satis iuste, cujus cor non potuit emolliri, corpus ejus in aquis totaliter mergeretur. *Exod.* 14.

Nadab & Abihu filii Aaron, offerentes ignem alienum coram Domino, devorati sunt ab igne Domini, & mortui. *Levit.* 10.

Præcepto Domini filii Israel eduxerunt blasphemum extra castra, ac lapidibus obruerunt. *Levit.* 24.

Core, Dathan, & Abiron, ac eorum complices Moysi rebellantes, descenderunt vivi in infernum, aperti humo. *Num.* 16.

Alii etiam murmurantes, & diversa committentes peccata, variis mortibus interierunt in deserto, ita quod de sexcentis millibus hominum

minum pugnatorum duo tantum terram promissionis intraverunt. *Exod. 32. Num. 11. 14. Et 5. Deut. 1.*

Quoniam Achàn tulit furtive de anathemate Jericho, lapidavit eum omnis Israel, & cuncta, quæ ejus erant, igne consumpta sunt. *Josus 7.*
Tulit Jahel, uxor Haber Cinzi, clavum tabernaculi, & defixit in cerebrum Sisaræ, qui soporem morti socians defecit, & mortuus est. *Judic. 4.*

Si Zebee & Salmana servassent fratres Gedeonis, pepercisset eis Gedeon, sed quia eos occiderunt, & ipsi a Gedeone occisi fuerunt. *Judic. 8.*

Comprehenderunt filii Israel Adonibezech, caelis summitatibus manuum ejus ac pedum (& ita fecerat ipse septuaginta regibus) adduxerunt in Jerusalem, & ibi mortuus est. *Judic. 1.*

Una mulier jaciens super caput Abimelech fragmen molæ, confregit cerebrum ejus, qui vocavit armigerum suum, & jussit se interfici: & reddidit ei Dominus malum, quod fecerat, interficiens septuaginta fratres suos. *Judic. 9.*

Cum audisset Heli, Arcam Domini esse captam, cecidit de sella retrorsum juxta ostium, & fractis cervicibus mortuus est. *1. Reg. 4.*

Superbum Goliath & blasphemum David puer inermis, non habens usum armorum, gladio illius proprio interfecit. *1. Reg. 17.*

Saul quadam iniqua invidia motus, persecutus fuerat David: Tandem arripuit gladium suum, irruens super eum, & mortuus est. *1. Reg. 31.*

Primo-

Primogenitus David oppressit sororem suam Thamar, & paulo post occisus est, jubente Absalon fratre suo, cum comederet cum eo. *2. Reg. 13.*

Libidine dominandi Absalon multum afflicxit patrem suum David, sed antequam assuetus esset propositum, suspensus fuit inter caelum & terram. *2. Reg. 18.*

Videns Achitophel, quod non fuisset acceptum consilium suum, quod dederat contra David, abiit in domum suam, & suspensio interiit. *2. Reg. 17.*

Seba filius Rechri concitavit populum contra David, & fugiens in Abelem civitatem, ubi putabat habere refugium & auxilium, decapitatus fuit ibidem. *2. Reg. 20.*

Adolescens, qui dixit, se Saul occidisse, jubente David occisus est, cum putabat prospera nunciare. *2. Reg. 1.*

Simile accidit duobus latronibus, qui caput Ishobeth filii Saul attulerunt. *2. Reg. 4.*

Quamvis Joab fuisset miles strenuus & fidelis, quia tamen occidit duos viros proditorie, jussus est occidi monente Salomone. *3. Reg. 2.*

Rege Israel pessimo Hela, rebellavi Zambri contra Dominum suum, & occidit eum, qui post septem dies ingressus est regium thalamum, & succendit se cum ipsa domo regia. *3. Reg. 16.*

Vulneratus in bello Achab mortuus est vesperi, & linxerunt sanguinem ejus canes in eodem loco, in quo linxerunt sanguinem Naboth, qui, dissimulante ipso Achab, cum liberare eum deberet

deberet & posset, lapidatus & mortuus est. 3. *Reg.* 22.

Cum ascenderet Elisæus in civitatem Bethel, quidam pueri male eruditi illudebant ei, egressique sunt duo ursi, & dilaceraverunt ex eis quadraginta duos pueros. 4. *Reg.* 2.

Unus de duobus, qui aderant cum rege Israel, noluit credere verbis Elisæi, futuram abundantiam prædicentis, in crastino vero conculcavit eum turba hominum, ad spolia concurrentium, & mortuus est. 4. *Reg.* 7.

Benadab rex Syriæ, qui multa mala intulit filiis Israel, fuit demum ab Asael filio jugulatus. 4. *Reg.* 8.

Videns Jechu Jezabel impiam, quæ fuit causa malorum, iussit eam præcipitari deorsum, & fuit ita equorum unguis conculcata, quæ, licet esset filia regis, non fuit tradita sepulture. Tantum enim calvaria capitis aderat. 4. *Reg.* 9.

Athalia mater Ochoziæ interfecit omne semen regium, ut posset regnare super populum, & postmodum turpiter interfecta fuit, iussu Jojadæ sacerdotis. 4. *Reg.* 11.

Rex Juda malus & ingratus Joas, qui fecit Zachariam filium Jojadæ sacerdotis crudeliter lapidari, postea interfectus est a servis suis. 4. *Reg.* 12.

Rex Assyriorum Sennacherib superbissimus, & in Deum cæli blasphemus, postquam de terra Juda confusus aufugit, a filiis suis interfectus fuit. 4. *Reg.* 19.

Sede-

Sedecias rex Juda malus apud Deum & homines, comprehensus est fugiens. Ante cujus oculos rex Babylonis proprios filios fecit occidi, deinde exoculatus fuit, & ductus in Babylonem, & ibidem miserabiliter mortuus. 4. *Reg.* ult.

Multas terras cepit, & destruxit Holofernes, tandem dormiens inebriatus, per manum mulieris decapitatus fuit. *Judith.* 14.

Superbissimus Aman, qui faciebat se ab hominibus adorari, suspensus est in patibulo, quod ipse paraverat Mardocheo. *Esth.* 7.

Balthasar rex Babylonis non est correctus, per exemplum Nabuchodonosor patris sui, qui ante eum fuerat mutatus in bestiam. Et in convivio vidit scripturam in pariete: Mane, Thecel, Phares. Eademque nocte interfectus est, & regnum ejus ad Medos, & Persas translatum. *Dan.* 4. & 5.

Accusatores Danielis, jubente Dario rege Persarum, missi sunt in lacum leonem, & a leonibus devorati. Simile accidit. *Cap. 14. Dan.* 6.

Postquam Alexander decidit in lectum, dicitur, post cognovit, quia moreretur: quasi antea mortis memoriam seu notitiam non haberet. 1. *Mach.* 1.

Percussus fuit Alcimus proditor, & dissolutus est paralyti, nec ultra potuit loqui, & mandare de domo sua, & mortuus est cum tormento magno. 1. *Mach.* 9.

Contristatus rex Antiochus de hoc, quod Andronicus injuste occiderat Oniam summum sacerdotem, occidi in eodem loco iussit Andronicum,

nicum, in quo nimiam impietatem commiserat.

2. *Mach.* 4.

Multis sacrilegijs a Lysimacho commissis in templo, congregata est multitudo adversus eum, & ipsum focus erarium interfecerunt. 2. *Mach.* 4.

Jason impius, qui fratrem proprium captivaverat, & multos de patria sua expulerat, per egre periit, & insepultus, & illamentatus abjectus fuit. 2. *Mach.* 5.

Antiochus, qui multorum torserat viscera, passus durum dolorem viscerum, mirabili obitu in montibus vita defunctus est. 2. *Mach.* 9.

Menelaus, qui malitiose obtinuit modico tempore principatum, de alta turri fuit præcipitatus in aggestum cineris. 2. *Mach.* 13.

Homo ille dives, cujus ager uberes fructus attulit, cum cogitaret destruere horrea sua & facere majora, plus credebat habere de vita, ait autem illi Dominus, hac nocte peribis. *Luc.* 12.

Terribile est valde illud exemplum de divite famoso, epulone, qui mortuus est & sepultus, atque in infernum delatus. *Luc.* 16.

Ananias & uxor ejus Saphira, quia fraudaverunt de pretio agri venditi, ad increpationem Petri terribiliter expirarunt. *Act.* 5.

Herodes sedens pro tribunali, & vestitus veste regali concionabatur ad populum. Populus autem aclamabat: Dei voces & non hominis. Confestim autem percussit eum angelus Domini, eo quod non dedisset honorem Deo, & consumptus a vermibus expiravit. *Act.* 12.

Morti-

Mortificatio.

Magna opus fuit mortificatione, ut Abraham primo exiret de terra sua, deinde ut imolaret charissimum, quod in mundo haberet, nempe unigenitum suum filium. *Gen.* 12. & 22.

Dum Cain a passione invidia esset occupatus, ait Dominus ad eum, sub te erit appetitus tuus, & tu dominaberis illius. *Gen.* 4.

Nazaræi abstinebant a vino, & omni eo, quod inebriare potest, per totam vitam. *Num.* 6.

David vehementer sitiens desiderat aquam ex cisterna Bethlehem. Sed postquam hæc fuit allata, effudit eam in terram, & libavit eam Domino. 2. *Reg.* 23.

Jacob tulit de lapidibus, & supponens capiti suo dormivit. Sic se mortificans vidit mysteriosam illam scalam, & ipsum Dominum innixum scalæ. *Gen.* 28.

Omnis populus humiliaverunt animas suas in jejuniis & orationibus; ipsi & mulieres eorum. Et induerunt se Sacerdotes cilicis: & erat cinis super capita eorum. *Judith.* 4.

Judith, licet innocens vitæ, habebat super lumbos suos cilicium, & jejunabat omnibus diebus vitæ suæ, præter Sabbata & festa domus Israel. *Judith.* 8, 6.

Cum promulgatum fuisset crudele edictum Aman contra Judæos, Mardocheus indutus est sacco, spargens cinerem capiti, in omnibus quoque provinciis, oppidis, ac locis planctus ingens erat apud Judæos, jejunium & stetus,

Hanani Exemplum.

Y

facco

facco & cinere multis pro strato utentibus,
Esther. 4.

Quam austeram vitam duxerit David, indicat his verbis: Ego autem inducbar cilicio, humiliabam in jejunio animam meam. Item: anticipaverunt vigiliis oculi mei. Item: cinerem tanquam panem manducabam, & potum meum cum fletu miscebam. *Pf. 34, 13. Pf. 76, 5. Pf. 101, 10.*

Job, licet nullius gravis culpæ conscius, de se testatur: ipse me reprehendo, & ego penitentiam in favilla & cinere. *Job. 42, 6.*

Christus Dominus continuam mortificationem in omnibus, paupertatem, rerum omnium penuriam, austeram vitæ rationem pro se elegit: nunquam legitur risisse, aut aliqua recreatione fruius fuisse.

Innocentissimus Joannes Baptista austerissimam in deserto vitam duxit usque ad trigessimum ætatis annum: habebat vestimentum de pilis camelorum: esca autem ejus erant locustæ & mel silvestre. *Matth. 3.*

Quam mortificatus fuerit Paulus, ex ejus testimonio colligitur: ait enim: castigo corpus meum, & in servitutem redigo, ne forte, cum aliis prædicavero, ipse reprobus efficiar. Item: semper mortificationem Jesu in corpore nostræ circumferentes, ut & vita Jesu manifestetur in corporibus nostris. Item mihi mundus crucifixus est, & ego mundo. Testatur item, quod fuerit in labore & ærumna, in vigiliis multis, in fame & siti, in jejuniis multis, in frigore

& nuditate. 1. *Cor. 9, 27.* 2. *Cor. 4, 10.* *Gal. 6, 14.* 2. *Cor. 11, 27.*

Dives epulo, qui induebatur purpura & bysso, & epulabatur quotidie splendide, confesquer ab omni mortificatione alienam vitam duxerat, sepultus est in inferno. *Luc. 16.*

Mulierum aviditas.

Prima mulier vidit lignum pulchrum & delectabile, & statim sequitur, quod sine deliberatione tulit de fructu illius, & comedit. *Gen. 3.*

Sara, licet esse bona, tamen ita desiderabat habere filios, quod prius voluit habere de ancilla filium, inquires: Ingredere ad ancillam meam &c. *Gen. 16.*

Interrogata Rebecca, an vellet ire cum famulo Abrahamæ, continuo respondit: Vadam. Non dixit: volo ire, si placet vobis, vel hujusmodi. *Gen. 24.*

Filiæ Loth potius voluerunt de patre liberos suscipere, quam sine liberis permanere. *Gen. 19.*

Cernens Rachel, quod infœcunda esset, invidit sorori, & ait marito suo: da mihi liberos, alioquin moriar. *Gen. 30.*

Dina cupiens videre mulieres regionis illius, visa fuit a quodam viro, Sichem videlicet, & tandem oppressa ab eo. Quid ergo de illis, quæ volunt videre viros, & videri ab eis? Non est mirum &c. *Gen. 34.*

Domina, cui serviebat Joseph, non expectabat donec sollicitaretur ab eo, sed ipsum nimis procaciter requisivit. *Gen. 39.*

Aza, filia Caleph, obtinuit a patre terram irriguam, quia scilicet eam instanter suspirando petivit. *Josue 15.*

Tantum institit uxor Samson apud eum, quod ipse dixit ei propositionem obscuram, quam parentibus noluerat indicare. At illa statim revelavit amicis suis, quamquam esset in damnum viri sui. *Judic. 14.*

Dalila per importunitatem evicit, ut Samson diceret, in quo ejus fortitudo maxima consistebat. *Judic. 16.*

Anna mater Samuelis præ desiderio habendi liberis flebat, & non capiebat cibos. *1. Reg. 1.*

Multum desiderabat habere filium illa, que rapuit alienum. *3. Reg. 3.*

Ita concupivit Jezabel vineam Naboth tradere viro suo, quod producens falsos testes, procuravit & fecit Naboth crudeliter lapidari. *3. Reg. 21.*

Cum vellet ire Sunamitis ad Eliseum, & vir ejus non plenarie consentiret, respondit illa: Vadam. Statimque stravit illa asinam, & præcepit puero in via: Propera, ne mihi moram facias in eundo, & hoc age, quod præcipio tibi. *4. Reg. 4.*

Athalia mater Ochozæ regis concupiscens regnare super terram, interfecit omne semen regium, excepto Joas infantulo, qui furtim absconditus est. *4. Reg. 11.*

Anna

Anna uxor Tobia circumspiciebat quotidie, & circuibat vias, per quas spes redeundi videbatur, ut si posset procul videre filium venientem. *Tob. 10.*

Esther non fuit contenta ex eo, quod rex dederat ei domum Aman, & quod occiderat in sola civitate Susis quingentos viros, sed etiam in crastino fecit trecentos occidi. *Esth. 9.*

Mulier Chananaea sanitatem filia obtinuit precibus importunis. *Matth. 15.*

Mater filiorum Zebedæi non expectavit, quod Dominus remuneraret filios secundum excellentiam meritorum, sed petiit ante tempus unum poni ad dexteram Domini in regno suo, & alium ad sinistram. *Matth. 20.*

Puella nomina Rhode intelligens Petrum pulsare ad januam, præ gaudio non aperuit, sed dimittens illum foras, occurrit & intro statim nuntiavit. *Matth. 12.*

Herodias insidiabatur Joanni Baptistæ, tantoque odio insidiabatur ei, quod magis elegit filiam suam petere caput ipsius, quam dimidiam partem regni Herodis. *Matth. 4.*

Ponit Dominus exemplum viduæ, quæ ita fuit molesta judici, Deum etiam non timentis, ut tandem ipsam a suo adversario vindicaverit. *Luc. 19.*

Mulierum fallacia.

Occasione Evæ deceptus est Adam, licet non fuerit seductus in eo, in quo Eva fuit seducta,

Y 3

ducta, sed cum de ligno vetito, Eva suadente, comedit. *Gen. 3.*

Sara risit, audita promissione filii: Redarguta autem a Domino ejus diffidentia, seipsam mendaciter excusavit. *Gen. 18.*

Duæ filiæ Loth volentes ex patre suo concipere, cum verbis eum fortassis ad hoc inducere non audent, mediante vino propositum peregerunt. Bene ergo alium hominem decessissent, quando nec patri proprio pepercerunt. *Gen. 19.*

Rachel patrem proprium, quærentem idola sua, pulchra adinventione delulit. *Gen. 31.*

Domina Joseph ipsum apud virum suum nequiter accusavit, ut seipsam mendaciter excusaret, & deinceps apud virum suum de ipso Joseph se impiissime vindicavit. *Gen. 39.*

Obstetrices Hebræorum, licet piam intentionem habuerint in reservatione puerorum, tamen Pharaonem regem Ægypti adinventione mendacii sefellierunt. *Exod. 1.*

Mulieres Moabitidæ filios Israel deceperunt, contra quos Balaam ariolus cum omnibus magicis artibus suis nihil potuerat operari. *Num. 25.*

Rahab meretrix abscondit exploratores Josue, & eos, qui quærebant eos, fecit currere usque ad vada Jordanis, dicens, quod exierint clausa porta. *Josue 2.*

Egressa Jahel in occursum Sisaræ, dixit ad eum: Intra ad me, Domine mi, ne timeas. Et postremo illum dormientem occidit. *Judic. 4.*

Uxor

Uxor Samsonis fundens apud eum lacrymas, dicebat: Odisti me, idcirco problema non vis mihi exponere: tamen illi in damnum proprium revelavit. *Judic. 14.*

Dalila molesta fuit Samsoni jugiter per multos dies, spatium ad quietem non tribuens; & defecit anima ejus, ad mortem usque lassata est. Tunc victus fortissimus Samson stulte aperuit ei totum. *Judic. 16.*

Michol intelligens, quod Saul pater suus quæreret David virum suum ad mortem, fecit eum fugere, & posuit simulacrum super lectum ejus. *1. Reg. 19.*

Viri, qui nunciare debebant David statum Absalon, fuerunt positi in puteo, & mulier quædam ponens velamen super os putei, quasi sicans pituitas, ipsos recessisse mentita est. *2. Reg. 17.*

Fefellit Holofernem Judith, a facie ejus terra tremere videbatur, quamvis optima intentione. *Judith. 10.*

Herodes metuebat Joannem Baptistam, sciens eum virum justum. Et tamen Herodias in tantum laboravit, quod fecit eum in carcere decollari. *Marc. 14.*

Saphira uxor & Ananias mentiti sunt Petro de agri pretio. Sed illud mendacium fuit per Petrum gravissime punitum. *Act. 5.*

Mulierum fides.

Commendat apostolus fidem Rahab, quæ non perit cum iis, qui non obedierant, cum excepisset hospitio exploratores pacifice. *Hebr. 11. Josue 2.*

Ruth adhæsit focui suæ Noemi dicens: Populus tuus & Deas tuus meus. Unde Boaz postea dixit ei: Reddat tibi Dominus plenam mercedem, ad quam venisti, & sub cujus confugisti alas. *Ruth. 1, 2.*

Mulier vidua Sareptana credidit verbis Elie prophete, licet rem satis difficilem illi faciendam juberet. *3. Reg. 17.*

Mundi creationem & corporum resurrectionem optime confitebatur mirabilis illa mater, quæ septem fratres filios torqueri uno die vidit, & ipsos ad moriendum pro Dei legibus fortiter animavit. *2. Mach. 7.*

Circa mysterium dominicæ incarnationis fuerunt mulieres ad credendum promptiores, quam viri. Nam Zacharias pater Joannis Baptistæ incredulitatis fuit ab angelo redargutus: pro eo, quod non credidisti verbis meis &c. Elisabeth autem non reprehensibilis, sed commendabilis legitur extitisse, quæ statim in adventu beatæ Virginis exclamavit: Benedicta tu &c. *Luc. 1.*

Similiter commendatur Beata Virgo, quæ credidit angelo dicenti sibi, quod conciperet de Spiritu sancto. *Eodem.*

Item

Item Anne vidua prophetissa loquebatur de puero nato omnibus, qui expectabant redemptionem Israel. *Luc. 2.*

Mariæ Magdalene dixit Dominus: Fides tua te salvam fecit, vade in pace. *Luc. 7.*

Tantam fidem habebat ad Dominum mulier hæmorrhøissa, quod sufficiebat ei, ut tantummodo tangeret fimbriam vestimenti ejus. Ideo meruit audire verbum dulce: Confide filia, fides tua te salvam fecit. *Matth. 9. Luc. 8.*

Nec longa expectatione, nec dura response destitit clamare ad Dominum mulier Chananaea. Idcirco tandem audivit: O mulier, magna est fides tua, fiat tibi, sicut vis. *Matth. 15.*

Mulier Samaritana plene confessa est, dicens: Quia Messias venit, qui dicitur Christus. Et postea multi Samaritanorum crediderunt in Dominum, propter verbum mulieris illius. *Joan. 4.*

Confessio fidei Marthæ, quæ dixit: Ego credidi, quia tu es Christus filius Dei vivi, qui in hunc mundum venisti, satis similis fuit confessioni Petri. *Joan. 11. Matth. 16.*

De resurrectione Domini legimus multos viros dubitasse, & Dominum Jesum illorum incredulitatem, & cordis duritiam exprobrasse, de mulieribus autem nihil tale legitur. Sed resurgens Dominus primo apparuit mulieri, scilicet Magdalene, & illa currens discipulis lugentibus nuntiavit. *Marc. 16. Matth. 28.*

Quædam mulier, nomine Lydia purpuraria, audivit predicationem Pauli, cujus Domi-

Y 5

nus

nus aperuit cor, & baptizata est, & domus ejus.
Act. 16.

Mulierum fortitudo.

Barach filius Abinoam noluit ducere exercitum contra Sisaram, nisi Debora uxor Lapidoth iret cum eo, quæ dixit: Ibo quidem tecum, sed in hac vice victoria non reputabitur tibi, quia in manu feminae traderetur Sisara.
Judic. 4.

Dixit Booz ad Ruth, quæ reliquerat patriam & Deos suos: Scit communis populus, qui habitat inter portas urbis, mulierem et esse virtutis.
Ruth. 3.

Viriliter salvavit David virum suum Michol, cum quæreretur ad mortem a Saule patre suo.
1. Reg. 19.

Cum vidisset Abigail virum suum Nabal dure respondisse nunciis David, festinavit, & tulit diversa xenia, & David iratum placavit.
1. Reg. 25.

Gravem contumeliam, ab ancilla prolatam, valde patienter tulit Sara filia Raguelis, nec ei quid respondit, sed ad orationem se convertit.
Tob. 3.

Esther regina exposuit se periculo moriendi pro liberatione populi sui, quando non vocata ad regem ire præsumpsit.
Esther. 5.

Supra modum mater mirabilis, quæ perentes septem filios sub unius diei tempore conspiciens, bono animo ferebat, & feminae cogi-

cogitationi masculinum animum inferebat.
2. Mach. 7.

Fortissima fuit beata virgo Maria in continendo gaudium, quod habuit de filii conceptione, nativitate, Magorum adoratione, & ipsius educatione, prædicatione, miraculorum operatione, resurrectione. Rursum sustinendo dolorem, quem passa fuit in ipsius filii passione.

Valde fuit mirabilis audacia Mariæ Magdalena, quæ passioni Domini affuit, & toties ad sepulchrum Domini venit, recedentibus etiam discipulis dilectissimis, non recedebat, sed stans ibidem plorabat. Ipsam etiam nimis audacem faciebat amor, cum dicebat: Domine, si tu sustulisti eum, dicito mihi.
Joan. 20.

Mulierum pietas, & compassio.

Rebecca videns servum Abrahae, hominem peregrinum & bibere petentem, sine mora respondit: Bibe Domine mi, quin & camelis tuis hauriam aquam, donec cuncti bibant.
Gen. 24.

Timuerunt obstetrices Deum, & non fecerunt juxta præceptum regis Aegypti, sed conservabant mares.
Exod. 1.

Cernens filia Pharaonis vagientem puerum, misera est ejus, & ait: De infantibus Hebræorum est hic, & faciens eum nutriri, in filium adoptavit.
Exod. 2.

Rahab meretrix audiens, exploratores Josue ad mortem queri, compassa est eis, & ipsos ab-

absccondens liberavit, & sanos remisit. *Josue 2.*

Nuntii, euntes ad David, absconditi fuerunt in puteo & salvati per mulierem, quæ posuit velamen super os putei, & eos, qui quærebant, delusit. *2. Reg. 17.*

Duarum mulierum, coram Salomone contendentiū, illa pium cor habuit, quæ liti cedere soluit, cujus viscera super filium commota fuerunt. *3. Reg. 3.*

Vidua mulier Sareptana fuit hospita Eliæ prophætæ, & hic apud illam sustentabatur. *3. Reg. 17.*

Mulier Sunamitis induxit virum suum ad hoc, ut fieret in domo sua Elisæ locus aptus ad manendum. *4. Reg. 4.*

Cum occideret Athalia omne semen regium, Josaba filia regis Joram tulit Joas unum de filiis regis, & abscondens salvavit eum. *4. Reg. 11.*

Compatiens populo, morti addicto, Esther magno se exposuit periculo, & apud Assverum Judæorum liberationem & sublimationem obtinuit. *Esther 5.*

Pietas beatæ virginis Mariæ multum apparet in hoc, quod ad pauperes nuptias ire voluit, & deficiente vino non requisita ab aliquo sed sponte verecundorum pauperum advocata, dixit filio: Vinum non habent. Per hoc etiam potest innui largitas ejus magna, quia cum a Magis aurum, thus, & myrrham, quæ obtulerant recepisset, paulo post in purificatione sua non potuit habere agnum, quem offerret. *Sup-*

Supponendum ergo est, quod illa munera pauperibus erogaverat. *Joan. 2. Matth. 2. Luc. 2.*

Ambulans per mundum Salvator mundi in domo Marthæ & Mariæ specialius hospitium legitur habuisse. *Joan. 12.*

Mulier illa Chananzæ miseriam filiæ suæ propriam reputabat, dicens: Miserere mei Domine fili David, filia mea male a dæmonio vexatur. *Matth. 15.*

Mulieres ministraverunt Domino prædicanti & per castella & civitates eunti. *Luc. 8.*

Astiterunt patienti, & sequebantur, dum ad crucem duceretur, ab apostolis derelictum. *Luc. 23. Joan. 19.*

Item studiose obsequi voluerunt ei in sepulchro jacenti. *Matth. 28. Luc. 23. & 24. Marc. 16. Joan. 20.*

Prætulit Dominus duo æra minuta pauperculæ viduæ, quæ misit in Gazophylacium cum muneribus divitum. Quia scilicet illa de eo, quod deerat, ei dederat, & quia plus ponderat Dominus mentis pietatem, quam muneris quantitatem. *Luc. 21.*

Blasphemantibus miracula Domini Scribis & Pharisæis, mulier quaedam devote audiens verba ejus, extulit vocem, dicens: Beatus ventus, qui te portavit. *Luc. 11.*

Uxor Pilati magis conata fuit impedire dominicam passionem & injustam affectionem ipsius, quam aliquis homo, de quo scriptura testatur. *Matth. 27.*

Iniuit Apostolus Corinthiis, quod aliqui Apostoli prætendebant mulieres sorores circumducere, eis scilicet necessaria ministrantes. *1. Cor. 9.*

Propter opera pietatis & eleemosynas, quas Thabita viduis faciebat, rogaverunt stentes Petrum, ut ad defunctam veniret. Et motus lachrymis eorum Petrus ponens genua, oravit, & eam suscitavit. *Act. 9.*

Exiens de carcere Herodis Petrus, venit ad domum Mariæ matris Joannis, qui cognominatur Marcus, ubi erant multi congregati orantes. Per hoc patet, piam fuisse & bonam mulierem, & hospitam discipulorum Domini. *Act. 12.*

Quædam mulier purpuraria, nomine Lydia, credens ad prædicationem Pauli, & baptizata cum domo sua deprecata est, dicens: Si iudicastis me fidelem Domino meo esse, intrate domum meam & manete, & coegit nos, ait Lucas. Ubi etiam satis iniuit, quod mulieres prompte & devote audiunt Verbum Dei. *Act. 16.*

Mulierum sapientia.

Sara prudenter intellexit, ludum in Isaac & Ismaele non esse bonum, & voluit Dominus, ut Abraham acquiesceret illius voluntati. *Gen. 21.*

Rebecca fuit valde argumentosa ad procurandum, quod Jacob benedictionem a patre, quæ debebatur primogenito, obtineret: & post

eâ fecit eum caute iram Esau declinare. *Gen. 27.*

Rahab meretrix discrete exploratores abscondit, & per hoc se & totam domum suam integraliter liberavit. *Josue 2.*

Debora, uxor Lapidoth, iudicavit populum, & docuit Barach filium Abinoam, qui facturus esset, ut populum Dei de manu Sifare liberaret. *Judic. 4.*

Sollicita fuit Noemi & astuta ad modum inveniendum, quo Ruth alienigena nurus sua nubere posset Booz inelyto & potenti. *Ruth. 2.*

Mater Samuelis Anna discrete se excusavit ab eo, quod Heli sacerdos ei imposuit, quando filium a Domino postulavit. *1. Reg. 1.*

Per sapientiam, & eloquentiam suam, & liberalitatem satis modicam Abigail viro suo Nabal vitam servavit, & David ab homicidio impedivit. *1. Reg. 25.*

Sapiens mulier Thecuitis induxit David ad hoc, quod filium suum Absalon exilem revocaret. *2. Reg. 14.*

Obsidente Joab civitatem Abelam, mulier sapiens taliter locuta est ei, & populo civitatis, quod ille cum totius patriæ utilitate ab obsidione recessit. *2. Reg. 20.*

Bethsabea mater Salomonis sapienter verbum proposuit coram rege David, ut filius Salomon post illum regnare deberet. *3. Reg. 1.*

Duarum mulierum coram Salomone contentantium illa prudenter & pie respondit, quæ

dixit:

dixit: Obsecro te Domine date illi infantem vivum. 3. *Reg.* 3.

Magna sapientia fuit in regina Saba, quod ipsa venit audire sapientiam Salomonis. 3. *Reg.* 10.

Mulier Sunamitis hospita Elisei prudenter adhæsit ei, nec voluit eum dimittere propter Giezi, donec ejus filium fuscitasset. 4. *Reg.* 4.

Holda propheta, uxor Sellum, Josiam regem confortavit, & populo mala ventura propter eorum peccata prædixit. 4. *Reg.* 22.

Sara filia Raguelis discrete & devote oravit Dominum, ut liberaret eam de improprio, quod audierat ab ancilla. *Tob.* 3.

Miram prudentiam & constantiam ostendit Judith alloquendo populum, & decipiendo Holofernem tam potentem tyrannum. *Judith* ab 8. usque ad finem.

Esther cum magna cautela fecit petitionem suam, postquam regem ad prandium invitaverat, & ille vino incaluerat. *Esther* 7.

Elisabeth mater Joannis Baptistæ discrete cognovit adventum Beatæ Virginis, & ipsam matrem Domini nominavit. *Luc.* 3.

Tam tacendo, quam loquendo patet Beatam Virginem Mariam mirabiliter fuisse prudentem. Tacendo quidem, quia pauca verba dixisse invenitur. Locuta est cum Angelo discrete querendo, & discretius acquiescendo. Quomodo fiet istud? Item, ecce ancilla Domini. Item cum sancta Elisabeth ipsam salutando. Et nota, quod post laudes magnas, quas Eli-

sabeth illi dixit, nihil ei directe respondit, sed ad laudandum Dominum se convertit, dicens: Magnificat anima mea Dominum &c. *Eodem.*

Item locuta fuit cum filio, ipsum dulciter interrogando: Fili, quid fecisti nobis sic? &c. Et pro verecundis pauperibus: Vinum non habent, ait. *Luc.* 2. *Joan.* 2.

Maria Magdalena valde prudenter agebat in eo, quod ad pedes Domini se ponebat. Ad pedes enim Domini impetravit veniam pro se, vitam pro fratre, audiebat divinam sapientiam. *Lucæ* 10. Et exhibuit Christo devotam reverentiam. *Luc.* 7. *Joan.* 11. *Matth.* 27.

Uxor Pilati, dum locuta est ei, & si Pilatus credisset, prudenter egisset. *Matth.* 27.

Mulierum stultiloquium.

Eva prius legitur locuta fuisse cum serpente, quam cum Deo adorando, vel cum viro suo ad aliquam eruditionem percipiendam. *Gen.* 3.

Promittente Domino, quod Sara esset filium paritura, & primo illa risisset præ dissidentia, negavit postea se risisse. *Gen.* 18.

Cernens Rachel, quod infœcunda esset, ait marito suo: Da mihi liberos, alioquin moriar. Quasi esset in ipsius Jacob potestate, de sterili fecundam facere. *Gen.* 30.

Uxor Samsonis, statim ut fœvit propositionem obscuram viri sui, indicavit civibus suis in damnum mariti sui. *Judic.* 14.

Cum vidisset Dalila, quod Samson confesus esset ei omnem animum suum, quomodo fortitudinem amittere posset, inimicos illius vocavit, & statim eis revelavit. *Judic. 16.*

Quia David præ magna devotione saltaverat coram arca Domini, Michol filia Saul ironice dixit ei: O quam gloriosus fuit hodie rex Israel? *2. Reg. 6.*

Cum dixisset Tobias de hædo: Videte ne furtivus sit, Anna uxor ejus irata respondit: Manifeste vana facta est spes tua. *Tob. 2.*

Sara filia Raguelis increpante ancillam justæ, illa impatienter & injuriose respondit: Amplius ex te non videamus filium, aut filiam super terram. *Tob. 3.*

Cum contenderent duæ mulieres meretrices coram Salomone, illa stulte & nequiter locuta est, quæ dixit de infante: Nec mihi, nec tibi, sed dividatur. *3. Reg. 3.*

Uxor Aman audiens querimoniam, quam vir faciebat de Mardocheo, respondit: Jube parari excelsam trabem, ut appendatur in ea. *Esth. 5.*

Sedente Job in sterquilinio, & sanie defluentem testa radente, dixit ei uxor sua: Benedic Domino, & morere. Sed ille bene & discretè respondit: Quasi una de stultis mulieribus locuta es. *Job. 2.*

Petitio matris filiorum Zebedæi non fuit a Domino approbata, quando dixit: Dic, ut hi duo sedent, unus a dextris, alter a sinistris. *Matth. 20.*

Ad

Ad vocem unius ancillæ, negavit Petrus Dominum. *Matth. 26.*

Multa verba, & simplicia dixit Domino mulier Samaritana, antequam impingeret in veritatem. *Joan. 4.*

Munerum acceptatio.

Abraham noluit accipere munera, quæ obtulit ei rex Sodomorum, licet ipse optime meruisset, quando reversus fuit Abraham a cæde quatuor regum. *Gen. 14.*

Munera misit Jacob offerri Esau fratri suo, ut compesceret iram ejus. *Gen. 32.*

Munera obtulerunt filii Israel ad opus tabernaculi Domini in tanta quantitate, quod jussit Moyses clamari, ut nullus aliquid ulterius offerret. *Exod. 36.*

Mercedem iniquitatis amavit Balaam, & ivit cum nunciis Balaac, qui divinationis præteritium habebant in manibus. *Num. 22.*

Ad obtulit munera Egion regi Moab, & postea secreto loquens cum eo, percussit eum graviter, & occidit. *Judic. 3.*

Inimici Samson pecuniam Dalilæ promiserunt, & eam, ut illum deciperet, induxerunt. *Judic. 16.*

De filiis Samuel dicitur: Declinaverunt post avaritiam, acceperunt munera. Et statim sequitur: Perverterunt judicium. *1. Reg. 8.*

Non fuit impositum Samueli, qui viginti annis populum Israel judicaverat, quod unquam munera ab aliquo accepisset. *1. Reg. 12.*

Z 2

Xeni'a,

Xenia, quæ obtulit Siba puer Miphiboseth David, a facie Absalon fugienti, videntur inclinasse animum ipsius David ad hoc, quod contra absentem iniquum tulit iudicium. 2. *Reg.* 16.

Regina Saba dedit regi Salomoni centum viginti talenta auri, aromata multa, & gemmas pretiosas. Rex autem Salomon dedit ei omnia, quæ voluit, & quæ petivit ab illo, exceptis his, quæ ultro obtulerat ei munere regio. 3. *Reg.* 10.

Arauna voluit offerre David arcam, & omnia ad sacrificium necessaria, sed ille noluit gratis accipere, nec sacrificium de alieno offerre. 2. *Reg.* ult.

Rex Syriae Benedab fœdus habebat cum Baasa rege Israel: Sed propter munera, quæ misit ei Aza rex Juda, rupto fœdere cum Baasa graviter impugnavit eum. 3. *Reg.* 15.

Naaman Syrus fuit animo grato ab Elifœo curatus. Et tamen Gezi, quia ab eo accepit munera, fuit gravi plaga percussus. 4. *Reg.* 5.

Misit rex Babylonis litteras & munera ad Ezechiam, & sequitur: Lætatus est autem Ezechias in adventu eorum. Sed nota ibi quomodo displicuerit Domino. 4. *Reg.* 20.

Achaz rex Juda, spoliata domo Domini, & domo regum & principum, dedit regi Assyriorum munera, & tamen nihil ei profuit. 2. *Paral.* 28.

Statuerunt Iudæi, in memoriam lætitiæ, quam habuerunt interfecto Aman, pessimo Ju-

dæo.

dæorum inimico, ut pauperibus munuscula largirentur. *Esth.* 9.

Conquerendo loquitur Dominus per Isaiam dicens: Principes tui infideles, focii furum, omnes diligunt munera, sequuntur retributiones. *Isa.* 1.

Dedit magister militiæ regis Babylonis cibarum Jeremiæ & munuscula, & dimisit eum. *Jer.* 40.

Postquam exposuerat regi Nabuchodonosor Daniel visionem, rex in sublime illum extulit, & munera magna, & multa dedit ei. *Dan.* 2.

Balthasar Babylonis rex promiserat magna donaria Danieli. Qui respondens ait: Munera tua sint tibi, & dona domus tuæ alteri da. *Dan.* 5.

Abiit Jonathas Ptolomaidam, & dedit Alexandro & Ptolomæo regibus argentum multum & aurum & dona, & invenit gratiam in conspectu eorum. 1. *Mach.* 10.

Videns Tryphon, Jonatham venisse ad eum cum exercitu multo, timuit eum, & cum honore accepit, & munera ei dedit, & hac occasione deceptum eum. Nam remissis militibus, ipsum cum paucis retinuit, & occidit. 1. *Mach.* 12.

Propter munera, quæ dedit & promissit ambitiosus Jason regi Antiocho, obtinuit summum sacerdotium. Cum autem misisset pecuniam regi per Menelaum, ille supplantavit eum, & obtinuit principatum; quia supposuit Jason talenta argenti trecenta. 2. *Mach.* 4.

Z 3

Me

Menelaus frater Lysimachi per pecuniam, quam promisit Antiocho, obtinuit summum sacerdotium. Deinde donavit Andronico quædam vasa aurea, de templo furtim accepta, & fecit Oniam occidi. Postmodum cum accusaretur apud Ptolomæum regem, per pecunias, quas ei dare promisit, accusatores suos procuravit morte damnari. *Eodem.*

Cupiens obtinere summum sacerdotium Alcimus proditor impius & detractor, obtulit Demetrio regi coronam auream, & quædam alia. 2. *Ma. h.* 14.

Obtulerunt Magi Domino pauperi aurum, thus, & myrrham. *Matth.* 2.

Milites illi, qui debuerant custodire sepulchrum Domini, accepta a Judæis pecunia copiosa, dixerunt, quod discipuli ejus furati fuerant, illis dormientibus. *Matth.* 28.

Pauperculæ donum viduæ, quæ duo æra minuta misit in Gazophylacium, præfertur a Domino muneribus divitum. *Luc.* 2.

Cum vidisset Simon, quia per impositionem manuum Apostolorum daretur Spiritus sanctus, obtulit eis pecuniam dicens: Date & mihi hanc potestatem. *Act.* 8.

Felix præfes, qui tenebat Paulum vincitum a Judæis nequiter accusatum, sperabat, quod pecunia daretur ei a Paulo. Propter quod frequenter eum accersens, loquebatur cum eo. Et quia verisimile est, eum non obtinuisse intentum, Paulum reliquit vincitum. *Act.* 24.

O. Obe-

O.

Obedientia, & inobedientia.

Hominem Deus volens sub obedientia vivere, etiam in statu innocentæ, statim ut conditus est, ipsum præceptis adstrinxit, & eum contra obedientiam viventem severe punivit. *Gen.* 2. & 3.

Prompte obedivit Noe Domino in omnibus, quæ ei faciendæ præcepit tempore instantis diluvii. *Gen.* 7.

Præceptum Dei de circumcissione, quamvis esset grave & insolitum, non distulit Abraham implere usque in crastinum. *Gen.* 17.

Præceptum Abraham de immolatione filii sine mora exequi voluit. Ecce considera mirabilem ejus obedientiam. *Gen.* 22.

Prompte obedivit Joseph patri ad fratres eum mittenti, quamvis prius eos accusasset, ob quod merito timere debuerat. *Gen.* 37.

Obedivit Moyses Domino imponenti ducatum populi, Sed attende cum quanta difficultate; quinque enim excusat se. *Exod.* 3. 4.

Magnam obedientiam promiserunt filii Israel dicentes: Omnia, quæ locutus est Dominus, faciemus, & erimus obedientes. Sed post operibus contrarium fecerunt. *Exod.* 24.

Z 4

Filii